
Meddelandeblad

Mottagare: Handläggare med ansvar för avgifter
inom äldre- och funktionshinderomsorg

8/2016
December 2016

Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen år 2017

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen är enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, knutna till prisbasbeloppet. I detta meddelandeblad redovisar Socialstyrelsen några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet.

Prisbasbeloppet 2017

För år 2017 är prisbasbeloppet 44 800 kronor.

Högekostnadsskyddet enligt 8 kap. 5 § SoL

Angående högekostnadsskyddet som anges i 8 kap. 5 § SoL punkt 1 respektive 26 § sjätte stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) hänvisar Socialstyrelsen till information på vår webbplats <http://www.socialstyrelsen.se/aldre/boendeochstod/avgifter>

Högekostnadsskyddet för särskilt boende enligt 8 kap. 5 § punkt 2 SoL

Avgiften för bostad i särskilt boende, som inte omfattas av hyreslagen, får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. **För år 2017 motsvarar det 2 067,89 kronor per månad.**

Minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL

Det minimibelopp som gäller för ensamstående ska, om inte annat följer av 8 kap. 8 § SoL, alltid utgöra per månad lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet. **För år 2017 motsvarar det 5 057,17 kronor per månad.**

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra en tolfedel av 1,1446 gånger prisbasbeloppet. **För år 2017 motsvarar det 4 273,17 kronor per månad.**

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör levnadskostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 % (proposition 2000/01:149 s. 41 Avgifter inom äldre- och handikappomsorg).

Individuell prövning av minimibeloppet

Enligt 8 kap. 8 § första stycket SoL ska en kommun höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 8 kap. 7 § SoL. Eftersom en person kan ha faktiska kostnader som överstiger minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL så kan ett höjt minimibelopp fastställas efter en individuell prövning. Kostnader som kan beaktas är t.ex. fördyrade kostnader för resor, för viss typ av kost eller på grund av funktionshinder. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög (prop. 2000/01:149 s. 59).

Kommunen får även i vissa fall minska minimibeloppet enligt 8 kap. 8 § andra stycket SoL. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar. Det beror på att även den schablonmässiga delen av minimibeloppet i huvudsak grundas på Konsumentverkets beräkningar (prop. 2000/01:149 s.40-41).

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader

Konsumentverket gör årliga beräkningar av vad som kan betraktas som referensvärden för levnadskostnader. Levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som minimibeloppet ska täcka. I detta meddelandeblad redovisar vi Konsumentverkets beräkningar för år 2017 (*Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad – Prognos för år 2017*, se tabell).

På Konsumentverkets hemsida finns mer information om beräkningarna och de olika utgiftsposterna, läs mer här <http://www.konsumentverket.se/aktuella-konsumentproblem/privatekonomi/kostnadsberakningar>

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad

År: 2017

Individuella kostnader

Livsmedelskostnader

6-11 mån	1 år	2-5 år	6-9 år	10-13 år	14-17 år	18-30 år	31-60 år	61-74 år	75 år -
1a Utom lunch 5 dagar i veckan (daghem, skola, arbete)									
540	560	750	1 090	1 310	1 580	1 730	1 630	1 460	1 360
1b Alla mål äts hemma eller matlåda till lunch.									
710	750	980	1 406	1 700	2 040	2 240	2 110	1 890	1 780

Övriga individuella kostnader

0 år	1-3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-17 år	18-25 år	26-49 år	50-64 år	65 år-
2 Kläder och skor									
370	500	730	740	730	730	710	690	680	680
3 Fritid och lek									
100	260	440	610	710	740	690	670	660	560
4 Mobiltele									
	0	0	180	210	300	400	300	280	180
5 Personlig hygien									
500	640	140	170	250	370	490	490	480	480
6 Barn- och ungdomsförsäkring									
140	140	140	140	140	140				

Summa individuella kostnader, exklusive livsmedel, post 2 till och med 6

1 110	1 540	1 450	1 840	2 040	2 280	2 290	2 150	2 100	1 900
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Hushållsgemensamma kostnader

1 person	2 personer	3 personer	4 personer	5 personer	6 personer	7 personer
7 Förbrukningsvaror o vissa sjukvårdsartiklar						
130	160	230	270	340	390	450
8 Hemutrustning (möbler, hemtextilier, husgeråd, Tv, radio, dator m.m.)						
500	610	770	870	970	1 060	1 160
9 Media, fast telefoni, Internet mm						
1 040	1 090	1 210	1 210	1 220	1 320	1 370
10 Hemförsäkring						
150	170	190	210	230	230	240
90	100	120	130	130	140	140
90	90	110	110	120	130	130

Stor stad
Mellanstor stad
Mindre tätort

Summa hushållsgemensamma kostnader, post 7 till och med 10

1 820	2 030	2 400	2 560	2 760	3 000	3 220	Stor stad
1 760	1 960	2 330	2 480	2 660	2 910	3 120	Mellanstor stad
1 760	1 950	2 320	2 460	2 650	2 900	3 110	Mindre tätort

Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp

De schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre (prop. 2000/01:149 s. 39). Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad. Det innebär även att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper (prop. 2000/01:149 s. 41).

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning bör kommunen höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader för livsmedel. Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar mat från hemtjänsten.

Minimibeloppet beräknas huvudsakligen med ledning av uppgifter från Konsumentverkets hushållsbudget, som gäller hushållskostnader för personer som är 61 år och äldre.

Om den enskilde betalar en avgift för mat som levereras via hemtjänsten och om avgiften överstiger den skäligen kostnaden för mat i Konsumentverkets hushållsbudget ska kommunen höja förbehållsbeloppet för merkostnaden. Varaktiga merkostnader bör beräknas med ledning av Konsumentverkets hushållsbudget när den kostnadspost som föranleder höjning eller sänkning av förbehållsbeloppet ingår i hushållsbudgeten. Det framgår också att kommunen bör använda faktiska kostnader när dessa är skäligen (prop. 2000/01:149 s.59).

I propositionen nämns som exempel att om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp (prop. 2000/01:149 s.41). **Konsumentverket har för år 2017 beräknat att den individuella kostnaden för livsmedel uppgår till schablonbeloppet 1 890 kronor per månad för personer i åldern 61-74 år. För personer 75 år och äldre anges beloppet till 1780 kronor per månad, se tabell s. 3.**

Denna information (art nr 2016-12-25) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens publikationsservice, e-post publikationsservice@socialstyrelsen.se eller fax 035-19 75 29.
